

Even uw aandacht...

*Deze 'smaakmaker' laat u toe kennis te maken met dit werk.
Dit tekstfragment mag niet gebruikt worden voor opvoering. Het
mag niet worden gedownload, afgedrukt of verder verspreid.
Indien deze smaakmaker u bevalt, raden we u aan het volledige
toneelstuk te ontlenen en te lezen voor u tot de aankoop van
boekjes voor opvoering beslist.*

Veel leesplezier!

ALS VISSSEN IN EEN NET

toneelspel in één bedrijf

door

1880

Jacoba van Velde

Toneelfonds J. Janssens – Antwerpen
2009
Nr.3015

OPVOERINGSRECHT

Het opvoeringsrecht wordt verkregen na aankoop van tenminste ZES tekstboekjes bij de uitgever en na betaling van de verschuldigde opvoeringsrechten aan:

Toneelfonds J. Janssens B.V.B.A.
Te Boelaerlei 107
2140 Borgerhout Antwerpen
rechten@toneelfonds.be

Bij aankoop van het verplicht aantal boekjes krijgt men van de uitgever een formulier "aanvraag tot opvoering". Op dit formulier moet men plaats en datum(s) van opvoering invullen; het moet minstens vier weken voor de opvoering(en) naar Toneelfonds J. Janssens B.V.B.A. worden gestuurd.

Enige tijd voor de opvoeringen ontvangt u dan van hen de factuur voor te betalen auteurs- en/of vertaalrechten

Men is volgens de Auteurswet strafbaar als men gebruik maakt van gekregen, gehuurde, geleende of gekopieerde boekjes.

Wanneer men niet voldoet aan de hier opgesomde voorwaarden, worden de geldende opvoeringsrechten met 100% verhoogd.

Voor Nederland wende men zich tot:

I.B.V.A "Holland"
Postbus 363
1800 AJ Alkmaar.
info@ibva.nl

TARIEFCODE A3

BELANGRIJKE OPMERKING !

Alle rechten voorbehouden. Iedereen die toestemming verkreeg het stuk *ALS VISSSEN IN EEN NET* op te voeren moet de naam van auteur *JACOBA VAN VELDE* vermelden in alle publicaties die n.a.v. de voorstellingen verschijnen.

De auteursnaam moet onmiddellijk onder de titel vermeld worden, in een lettertype minstens half zo groot als dat van de titel, maar minstens twee keer zo groot als dat waarin de naam van de vertaler, regisseur en spelers wordt vermeld.

Wettelijk depot D/2009/220/033
ISBN 978-90-385-10781

© 2009 Toneelfonds J. Janssens/Jacoba van Velde
www.toneelfonds.be

Niets uit deze uitgave mag worden verveelvuldigd en/of openbaar gemaakt door middel van druk, fotokopie, internet of op welke wijze ook zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van de uitgever.

Toneelfonds J. Janssens – Te Boelaerlei 107 – 2140 Bght Antwerpen
Tel 03 366 44 00 . Fax 03 366 45 01 . info@toneelfonds.be

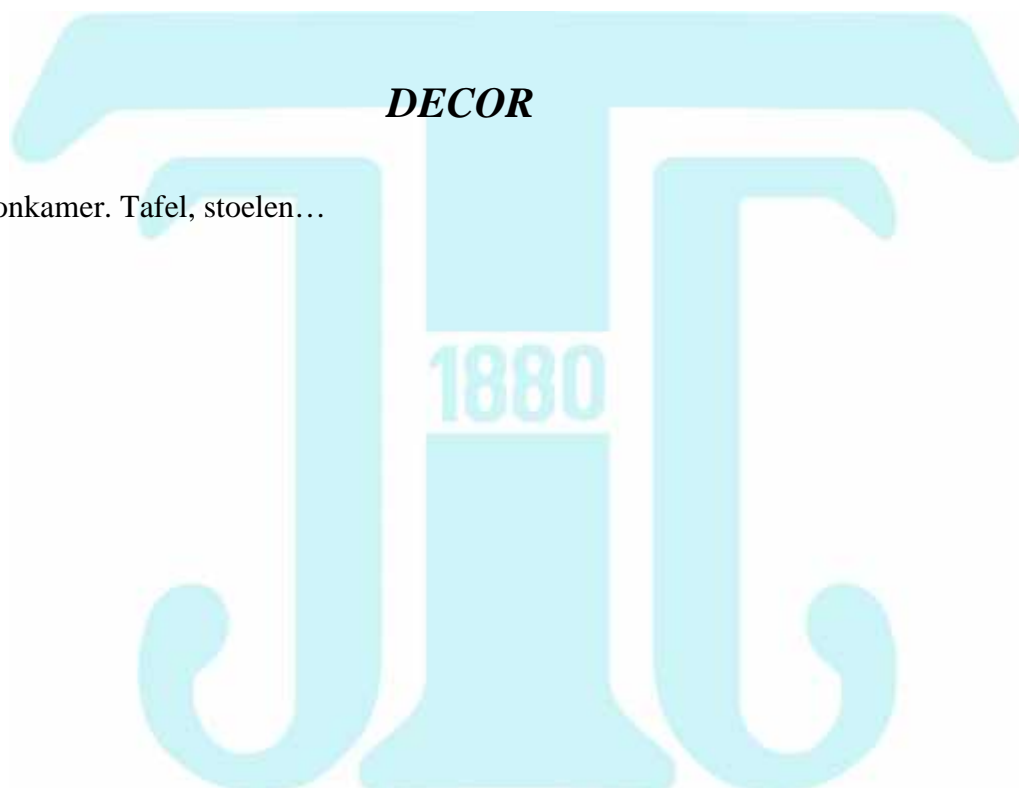
PERSONAGES

(3 dames – 3 heren)

MENEER BEKKER
MEVROUW BEKKER
VERPLEEGSTER
OUDE MEVROUW BEKKER
MAN 1
MAN 2

DECOR

Een woonkamer. Tafel, stoelen...

(Meneer en mevrouw Bekker zitten in de woonkamer. Mevrouw staart gemelijk voor zich uit. Meneer leest de krant. Tamelijk lange stilte.)

MENEER BEKKER : Moet je horen...

MEVROUW BEKKER : Hou toch op met iedere keer wat voor te lezen. Ik wil weg. Direct is er geen zon meer. Waar blijft die verpleegster nou. Ze zou hier om 10u zijn.

MENEER BEKKER : 't Is net kwart over 10.

MEVROUW BEKKER : Nou, dat is een kwartier te laat!

(Stilte. Er wordt gebeld.)

Dat zal ze zeker zijn. 't Zal tijd worden. *(Ze gaat de kamer uit om open te doen. Stem op de gang.)* Zo, bent u daar? U bent laat.

VERPLEEGSTER : *(verschrikt)* O, toch niet te laat?

MEVROUW BEKKER : *(verbaasd)* Te laat? Welnee, waarom te laat? U bent alleen maar laat. We moeten weg. Komt u binnen. *(Ze komen de kamer binnen.)* Gaat u zitten. *(Mevrouw Bekker gaat zitten. Meneer Bekker is opgestaan, wil weer gaan zitten. De verpleegster kijkt naar meneer.)* O, dit is mijn man. *(Meneer staat weer op, geven elkaar een hand, gaat weer zitten.)* Zo, dus u bent de zuster.

VERPLEEGSTER : *(opgewekt)* Ja, ja, ik ben de zuster.

MEVROUW BEKKER : Ik ben blij dat u er bent. Voor mij werd het teveel. Ik moet alles alleen doen, begrijpt u. *(Vertellend)* De moeder van mijn man, mijn schoonmoeder, moet verzorgd worden...

VERPLEEGSTER : *(opgewekt)* Daar ben ik voor. Dat kunt u nu aan mij overlaten. *(dwepend)* Ik vind het heerlijk oude, zieke mensen te verplegen te vertroetelen... *(Bevreemde blik van mevrouw Bekker)* Is ze ernstig ziek?

MEVROUW BEKKER : O nee, dat niet. Ze is gezond, heel gezond zelfs, maar ze is hulpbehoevend, u moet haar met alles helpen, zoals... zoals een baby... *(meneer Bekker lacht kort achter zijn krant.)* Waarom lach je?

MENEER BEKKER : *(verontschuldigend)* O, zo maar, om die vergelijking.

MEVROUW BEKKER : (*nadrukkelijk*) Die is helemaal niet zo...

STEM OUDE MEVROUW : Annie, zit nou niet zo'n tijd te kletsen. Laat de zuster onmiddellijk hier komen. Ik zal haar zelf alles vertellen.

MEVROUW BEKKER : (*staat geërgerd op*) Komt u maar mee, anders hebben we toch geen rust. Gaat u hier maar naar binnen. (*De verpleegster gaat af. Mevrouw Bekker gaat gangdeur uit. Ze komt binnen, mantel aan, hoed op, draagt jas en hoed van meneer.*)

MEVROUW BEKKER : Zo, ik heb je jas en hoed al meegebracht... zullen we gaan?

MENEER BEKKER : (*verveeld*) Nee, ik heb geen zin.

MEVROUW BEKKER : Waarom niet?

MENEER BEKKER : Omdat ik geen zin heb. Ik wil de krant lezen.

MEVROUW BEKKER : Die kan je ook vanavond lezen.

MENEER BEKKER : Het ochtendblad! 's Avonds!... Toe nou... (*Hij slaat verontwaardigd een blad om, kijkt nog even op, leest verder.*)

MEVROUW BEKKER : (*Blijft midden in de kamer staan, staart kwaad, met opeengeklemd lippen voor zich uit. Ingehouden kalm.*) We zouden nu op de boulevard kunnen zitten, over de zee staren (*glimlach*) naar badgasten kijken en fantaseren – dat tenminste – dat we ook uit verre landen gekomen zijn – zorgeloos – alles achter ons gelaten (*glimlach verdwijnt*) – verveling – de sleur – een veertigjarig huwelijk – (*denkt na, telt, mompelt*) 45 jarig huwelijk – nee 43 – en frisse lucht in- en uitademen (*ademt diep in en uit*) – dat tenminste – maar nee, meneer heeft geen zin. (*kwaad*) Maar je kunt niet altijd doen wat je niet wilt doen. (*stralend gezicht*) Dat zou neerkomen op anarchie, meneer, totale anarchie! (*somber, belerend*) Maar het belang van de maatschappij eist regeling en ordening en beknotting van individuele vrijheid kan daarbij niet uitblijven. (*Pauze, andere toon*) Wie denkt aan mijn plezier? (*kort*) Niemand. (*klagend*) Ik ben alleen goed om het huishouden te doen. (*opsommend*) Koffie zetten, thee zetten, eten koken, schoonmaken, verstellen, ramen zemen... denk je dat ik daar altijd zin in heb? Nee meneer... (*herinnert zich*) afwassen, boenwassen, wassen... (*temerig*) Nee, meneer, daar heb ik ook geen zin in, (*flink*) maar ik doe het, begrijp je, ik doe het omdat het gedaan moet worden. Als ik het niet doe, doet niemand het. (*agressief*) Want jij doet het niet. Je doet

niets. En sinds je met pensioen bent doe je helemaal niets meer. Wat heb je altijd gezegd? (*Citeert man*) Als ik mijn pensioen heb, kan ik eindelijk gaan doen wat ik mijn hele leven heb willen doen. (*minachtend*) En wat ben je gaan doen toen je de pensioen gerechtigde leeftijd bereikt had? De krant lezen en de hele godganselijke dag in huis rondhangen... me in de weg lopen. (*klagend*) En alsof dat nog niet genoeg was, moest je moeder hier in huis. Een invalide, die ik van 's morgens vroeg tot 's avonds laat moet nalopen. En alles komt op mij neer. Het is teveel voor een mens. (*Kijkt van bloempotten op vensterbank naar buffet, van buffet naar vensterbank.*) Geen ogenblik rust. (*Verricht onder voortdurend praten volgende handelingen: Loopt naar vensterbank*) Van de vroege morgen tot... (*Wil bloempot pakken, merkt dat ze jas en hoed van man nog draagt, smijt die op fauteuil, neemt bloempot.*) ... de late avond in touw... (*Loopt met bloempot door midden kamer, over voorgrond, naar buffet.*) ... zonder enige afleiding... (*Zet bloempot op buffet, gaat weer naar midden kamer, bekijkt keurend effect bloempot, spreekt werktuiglijk, gedachten bij de bloempot.*) Nee. Nooit naar een toneelstuk, revue, opera... (*loopt naar buffet, neem de bloempot*) ... of bioscoop... (*loopt naar midden kamer, kijkt zoekend rond*) ... of andere vermakelijkheden... Nee. (*Loopt naar ronde tafel, duwt ruw krant weg, meneer schuift opzij zonder op te kijken, zet bloempot neer, gaat naar midden kamer, bekijkt keurend effect bloempot. Schelle stem.*) Een huissloof, dat is wat ik ben. (*Loopt naar ronde tafel, neemt bloempot, vol zelfbeklag.*) Dat hebben ze van mij gemaakt. Dat heeft het leven van mij gemaakt. (*Loopt naar vensterbank, zet bloempot op oude plaats, blijft bij raam staan. Vertellend.*) Ik was jong. Ik was mooi. En begaafd! Iedereen was er van overtuigd dat ik een grote toekomst voor me had. Mijn muziekonderwijzeres zei altijd: Studeer, Annie, studeer, met jouw talent kun je alles bereiken, als je maar studeert. En wat heb ik bereikt? Dit! (*Gebaar naar kamer en man. Pauze. Huilerig.*) Wie had ooit kunnen denken dat mijn leven zo zou worden! (*Denkt met overdreven smartelijk vertrokken gezicht over haar leven na, schreeuwt ineens hysterisch.*) O! Wat ben ik ongelukkig! (*Stilte.*)

MENEER BEKKER : (*Is zich nu pas bewust dat ze iets gezegd heeft. Hij draait zich haastig naar haar om.*) Zei je iets, vrouwtje? (*Mevrouw Bekker kijkt hem met*

een vernietigende blik aan. Net als ze iets zeggen wil, gaat de deur rechts open. De verpleegster rijdt de oude mevrouw Bekker in haar rolstoel de kamer binnen. Meneer Bekker staat op.)

OUDE MEVROUW : Zo, daar ben ik dan, zoals in de goede oude tijd... in mijn kinderwagen. *(Ziet kwade gezicht van haar schoondochter.)* We storen toch niet?

MENEER BEKKER : Welnee, moeder. *(De verpleegster zet de rolstoel bij de ronde tafel, dicht bij de deur.)*

OUDE MEVROUW : Nee, daar, in de hoek, dan kan ik alles overzien. Ik wil niet de kans lopen iets te missen. *(De verpleegster rijdt de rolstoel naar voorgrond rechts, naast de canapé, blijft staan.)* Ga zitten, ga daar zitten. *(Verpleegster gaat in canapé zitten.)* Ik geloof dat we ongelegen komen.

MENEER BEKKER : Geen sprake van, moeder. *(gaat zitten)* Hoe gaat het er mee?

OUDE MEVROUW : Och, ik mag niet klagen. Een beetje stijver misschien. Soms denk ik wel eens: veel stijver kan je toch niet worden. Maar de volgende dag merk ik dat ik toch te optimistisch ben geweest. *(pauze)* Je arme vader was op 't laatst ook zo stijf. Iedere avond moest ik zijn rug inwrijven met... Hoe heet het ook weer... met mmmolie... het brandde verschrikkelijk als het... als het ergens kwam waar het niet hoorde. Hij zei altijd...

MEVROUW BEKKER : *(ongeduldig)* Ach, moeder dat verhaal hebben we al honderd keer gehoord.

OUDE MEVROUW : *(glimlachend)* Ja, maar het is niet eenvoudig iets nieuws te verzinnen. *(Kijkt van haar zoon naar schoondochter.)* Gaan jullie nou niet uit? Je wou toch zo graag wandelen.

MENEER BEKKER : Ach, ik...

MEVROUW BEKKER : *(vlug)* We waren net van plan weg te gaan. *(tegen man)* Zullen we dan gaan? Je jas en hoed liggen daar. *(Meneer staat in en soort stille woede op, trekt jas aan, moeilijkheden met mouw, neemt hoed, blijft staan.)* Nou, dan gaan we maar. Dag zuster, dag moeder.

VERPLEEGSTER : Dag mevrouw, dag meneer.

MENEER BEKKER : Dag moeder, dag zuster.

OUDE MEVROUW : Dag, wandel maar prettig. (*Meneer en mevrouw Bekker af. Verpleegster en de oude vrouw kijken elkaar glimlachend aan, kijken vriendelijk voor zich uit, verpleegster kucht.*)

OUDE MEVROUW : (*haastig*) Wat wou u zeggen?

VERPLEEGSTER : Ik? Ik wou niets zeggen.

OUDE MEVROUW : Ik dacht toch dat u iets wou zeggen.

VERPLEEGSTER : (*schelms*) Nee hoor, ik wou niets zeggen. Maar misschien wil u iets zeggen?

OUDE MEVROUW : Nee, ik zou niet weten wat ik zou moeten zeggen. (*Stilte. Beiden staren glimlachend voor zich uit.*) Uh... u houdt zeker wel veel van uw beroep?

VERPLEEGSTER : (*geëxalteerd*) O, ik vind het heerlijk! Als ik zo'n hulpeloze zieke zie, afhankelijk van mijn goedheid, van mijn zorgen... het is misschien vreemd te zeggen... maar daar put ik kracht uit, werkelijk kracht. Hoe zieker een patiënt is, hoe sterker ik me voel.

OUDE MEVROUW : (*wantrouwend*) Hoe voelt u zich nu?

VERPLEEGSTER : (*verbaasd*) Ik? (*opgewekt*) Uitstekend!

OUDE MEVROUW : (*ontevreden*) Zooo... Ik had liever het tegenovergestelde gehoord.

VERPLEEGSTER : Het tegenovergestelde? Ik begrijp u niet. Wat bedoelt u?

OUDE MEVROUW : Wat ik bedoel? Nou gewoon... het tegenovergestelde. (*Denkt intensief na, mompelt verbaasd*) Het tegenovergestelde? Te-gen-over-ge-stelde? (*Denkt na, ongeduldig*) Ik weet het niet meer. Zo-even wist ik precies wat ik bedoelde. Hebt u dat nooit dat woorden iedere zin verliezen? Je herhaalt ze, en je wordt helemaal leeg... ze gaan hier niet in. (*Tikt hard op haar hoofd.*) hebt u dat nooit? (*Kijkt verpleegster aan die haar met opgetrokken wenkbrauwen niet begrijpend aankijkt.*) Nee, u hebt dat nooit. Des te beter... des te beter. (*De verpleegster heeft ondertussen een knot wol uit haar tas gehaald, probeert hem alleen op te winden.*) Geeft u maar hier. Gaat u daar zitten. (*De verpleegster gaat tegenover de oude vrouw zitten, doet de wol over de armen van de oude mevrouw. Ze begint op te winden. Pauze.*)

VERPLEEGSTER : Waar hadden we het ook weer over?

OUDE MEVROUW : Waar we het over hadden?

VERPLEEGSTER : Ja, we hadden het toch ergens over.

OUDE MEVROUW : Hadden we het niet over het weer?

VERPLEEGSTER : (*denkt na*) Over het weer? (*beslist*) Nee, daar hadden we het niet over.

OUDE MEVROUW : Waar hadden we het dan over?

(*Beiden denken na*)

Nou ja, wat komt het er op aan. We kunnen het net zo goed over iets anders hebben. Houdt u van uw beroep?

VERPLEEGSTER : (*kijkt op, herinnert zich vaag*) Hadden we het daar niet over?

OUDE MEVROUW : Waarover?

VERPLEEGSTER : Over mijn beroep.

OUDE MEVROUW : (*denkt na, beslist*) Welnee, daar hadden we het niet over. En laten we er nu alsjeblieft over op houden.

(*Stilte. Wol opwinden*)

Wat moet het worden?

VERPLEEGSTER : (*begrijpt niet direct*) O, een pull-over. Voor mijn zuster.

OUDE MEVROUW : (*luistert niet*) Ze heeft weer ruzie gemaakt.

VERPLEEGSTER : Ze wou er al lang een hebben... maar ik had nooit tijd en nu...

OUDE MEVROUW : Altijd maakt ze ruzie.

VERPLEEGSTER : (*verbaasd*) Wie? Mijn zuster?

OUDE VROUW : (*dito*) Zuster? Welnee, mijn schoondochter. Mijn zoon houdt er van thuis te blijven, te lezen, maar zij wil altijd uit en hij moet mee.

VERPLEEGSTER : Mijn zuster gaat ook graag uit, ik niet, ik...

OUDE MEVROUW : Ze heeft geen goed karakter. Als ik zeg dat ik pijn heb, zegt zij: je moet je er een beetje tegen verzetten. (*schamper*) Voor haar is het makkelijk mijn pijn uit te houden. (*pauze*) Ik wou dat ze dood ging. Kon ik fijn met mijn zoon alleen zijn.

VERPLEEGSTER : *(gechoqueerd)* O, hoe kunt u zoiets zeggen. Op uw leeftijd! Dan moet u toch wijzer zijn.

OUDE MEVROUW : *(onverschillig)* Ja, dat heb ik wel meer gehoord. Maar in veel wijsheid is veel verdriet. Wie heeft dat ook weer gezegd? *(laat wol van arm vallen, wol in de war.)*

(Verpleegster staat op om het in orde te maken)

Ik ben bang dat u nu een heel verkeerde indruk van mij gekregen heeft en dat zou me spijten. Ik maak graag een goede indruk. Nee, dat is de verkeerde draad. Die andere! *(wijst met het hoofd)* Die andere zeg ik!

(Verpleegster maakt het in orde, gaat zitten)

Ja, ik vind het prettig als ze van me zeggen: Wat een aardige, intelligente vrouw.

VERPLEEGSTER : *(pompeus)* Ijdelheid der ijdelheden, het is al ijdelheid.

OUDE MEVROUW : Ja, hij heeft gelijk. Iedereen, zonder uitzondering, wil bewonderd worden. De een voor dit, de ander voor dat. En soms voor de meest vreemde dingen als er helemaal niets anders is. *(pauze)* Ik heb wel trek in thee.

VERPLEEGSTER : Zal ik even zetten?

OUDE MEVROUW : Ja, graag.

VERPLEEGSTER : Waar moet ik dat doen?

OUDE MEVROUW : Gaat u eerst water halen in de keuken, tweede deur rechts in de gang. *(De verpleegster geeft de wol aan de oude mevrouw. Gaat af. Oude mevrouw probeert alleen op te winden, de wol komt in de war. Ze probeert het eerst rustig in orde te maken, wordt steeds zenuwachtiger, smijt de wol tenslotte op de grond. Langs scène.)*

VERPLEEGSTER : *(Op met keteltje, opgewekt)* Zo, hier heb ik water. Wat moet ik nu doen?

OUDE MEVROUW : U vindt alles op de theetafel. Het elektrische stelletje staat er, het stopcontact is erboven. Thee is in een blauw doosje en koekjes in een